

УДК 343.97:343.9.02(477)

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.2.17>

О. С. Доценко

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ НАСЕЛЕННЯ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

У статті розглядаються окремі питання забезпечення участі населення у протидії організованій злочинності.

Визначається, що зусилля держави із протидії організованій злочинності можуть бути успішними тільки за умови взаємодії з усіма інститутами громадянського суспільства та населенням.

Зазначено, що участь населення у протидії організованій злочинності може здійснюватися у гласній та негласній формах, приділена увага розгляду гласних форм участі населення у протидії організованій злочинності.

Доводиться, що ефективна участь населення у протидії організованій злочинності може відбуватися лише при взаємній високій довірі сторін, чого в Україні поки що, на жаль, не спостерігається на такому рівні, як в інших країнах Європейського Союзу. Наведено рівень довіри населення до поліції в окремих європейських державах та Україні.

Розглянуто таку форму участі населення у протидії організованій злочинності, як управлінське консультування.

Визначається роль правової пропаганди у протидії організованій злочинності: надання інформації населенню про стан, форми, способи вчинення злочинів, суспільну небезпеку та наслідки від організованої злочинності, способи виявлення таких угруповань та іншу необхідну інформацію, яка б дала можливість громадянам оцінити суспільну небезпеку організованої злочинності з метою формування в них готовності до участі у протидії їй.

Визначається необхідність налагодження системи отримання суб'єктами протидії організованій злочинності інформації від громадян.

Наголошується на необхідності визнання на законодавчому рівні інформації про організовану злочинну діяльність як товару з метою її покупки у громадян.

З метою розширення участі населення у протидії організованій злочинності пропонується забезпечити реалізацію постанови КМУ «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 03.11.2010 р. № 996, у якій йдеться про створення й організацію діяльності громадських, наукових, консультативних рад та інших дорадчих структур у роботі центральних органів державної влади й органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: довіра, правова пропаганда, управлінське консультування.

Постановка проблеми. Найважливіша роль у протидії організованій злочинності належить державі, тільки в руках держави зосереджено засоби впливу і інститути примусу. Держава визначає напрямки, форми, методи, суб'єкти тощо з протидії організованій злочинності. Водночас не слід забувати, що зусилля держави можуть бути успішними тільки за умови взаємодії з усіма інститутами громадянського суспільства та населен-

ням. Це визнано кримінологами всього світу і закріплено в ряді резолюцій ООН. Зокрема, в матеріалах спеціальної сесії IV Конгресу ООН з боротьби зі злочинністю і поведження з правопорушниками сформульовано висновок про те, що в різних країнах світу по-різному використовується інститут участі громадськості в боротьбі зі злочинністю, ці розбіжності мають об'єктивну політичну і соціально-економічну основу, але суть закріпленої в резолюції позиції зводиться до того, що

без допомоги всього населення, всього суспільства успіх у боротьбі зі злочинністю неможливий [1].

Щодо участі населення у протидії організованій злочинності в Україні, то це окрема проблема, яка й досі залишається невирішеною і потребує наукового розгляду.

Стан дослідження. У науковій літературі участі населення у протидії злочинності приділено певну увагу. Ці питання знайшли своє відображення в наукових працях О.М. Бандурки, І.І. Басецького, Ю.П. Битяка, В.В. Богуцького, Т.Д. Гаврилюк, І.П. Голосніченка, С.М. Гусарова, О.В. Джафарової, В.В. Зуя, Ю.Ф. Іванова, Л.В. Коваля, О.В. Кузьменко, Є.В. Курінного, В.І. Литвиненка, Д.Й. Никифорчука, В.М. Плішкіна, О.П. Рябченко та ін.

Окремі питання щодо участі населення у протидії організованій злочинності знайшли своє відображення в наукових працях В.Л. Грохольського, О.О. Дульського, М.В. Корнієнка, О.М. Литвинова, Н.Є. Міняйла, Т.М. Міщенко, М.І. Мельника, Є.В. Невмержицького, Г.П. Пожидаєва, О.Ю. Шостко та ін. Але й досі це питання залишається невирішеним, і єдиної думки щодо форм участі населення у протидії організованій злочинності серед науковців і практиків немає.

Мета статті – на основі аналізу результатів загальнотеоретичних та галузевих досліджень сучасного стану участі населення у протидії організованій злочинності в Україні виявити наявні проблеми та запропонувати напрями їх вирішення, що дасть змогу вдосконалити протидію організованій злочинності.

Виклад основного матеріалу. Участь населення у протидії організованій злочинності може здійснюватися як у гласній, так і негласній формі, що передбачено Законами України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [2], «Про оперативну-розшукову діяльність» [3] та ін. Враховуючи, що негласна форма має відношення переважно до оперативно-розшукової діяльності, яка не є предметом нашого дослідження, то на її розгляді ми зупинятися не будемо.

Участь населення у гласній формі відбувається на добровільній основі і в окре-

мих випадках може носити конфіденційний характер. Для такої участі немає необхідності оформляти які-небудь письмові угоди чи контракт. Частіше за все, така участь передбачає залучення окремих громадян для: засвідчення своїм підписом результатів проведення окремих слідчих (розшукових) заходів реальним подіям у складених документах; проведення окремих консультацій з питань контрольно-ревізійної діяльності, екології, технічним, соціальним та іншим питанням; використання для проведення окремих слідчих (розшукових) заходів житлових та інших приміщень, транспортних засобів та іншого майна громадян. Окремі громадяни можуть залучатися для проведення пошукових заходів, наприклад: пошук підозрюваних за прикметами, фотокартками, фотороботом, прикметами викрадених речей та ін.; виявлення підозрюваних осіб в окремих місцях (ресторанах, барах, розважальних комплексах, казино тощо). Основним завданням такої участі є легалізація слідчої (розшукової) інформації, яка б в подальшому мала доказову силу. На досудовому, а потім і в судовому розслідуванні такі громадяни набувають процесуального статусу свідка, спеціаліста, що має важливе значення для притягнення винних до відповідальності.

Аналіз наукових праць свідчить, що переважна більшість науковців характеризують відносини поліції з населенням як взаємодію. Водночас паралельно вживаються терміни «співробітництво» і «співпраця».

Окремі науковці взаємодію поліції з населенням характеризують як «партнерство» [4, с. 550; 5, с. 8; 6, с. 8]. Фахівці у галузі соціології вживають термін «соціальне партнерство», появу якого пов'язують з періодом Першої світової війни, коли активно стала розроблятися теорія соціальних реформ як альтернатива теорії класової боротьби. У сучасному розумінні «соціальне партнерство» – це особливий соціальний інститут, на основі якого реалізується певний тип соціальних відносин, спрямований на розвиток консенсусу і позитивного результату в процесі взаємодії соціальних суб'єктів – партнерів цієї взаємодії [7, с. 460].

Таким чином, партнерство можна розглядати як стосунки суб'єктів, які усвідомлюють власне значення своїх дій для партнера із взаємодії і свою діяльність будують так, щоб виправдати сподівання партнера і досягти спільної мети. Партнерство забезпечується взаємною довірою та взаємною діяльністю, спрямованою на досягнення спільного результату.

Т.Д. Гаврилюк зазначає, що переклад російського слова «сотрудничество» передбачає два варіанти: співробітництво та співпраця, а при перекладі з української мови на російську і співробітництво, і співпраця передбачає один варіант – «сотрудничество». Тому вона вважає, що при характеристиці відносин поліції з населенням зазначені терміни можуть вживатись паралельно, оскільки кожне з них передбачає спільну погоджену діяльність суб'єктів взаємодії, спрямовану на досягнення спільної мети – охорону громадського порядку [8, с. 151; 9; 10]. Із такою позицією можна погодитись.

Переконані, що сьогодні неможливо ефективно протидіяти організованій злочинності лише за рахунок сил і засобів правоохоронних органів, без активної допомоги з боку населення. Взаємодія з населенням передбачає створення ефективною моделі такої протидії. Сьогодні мова повинна йти не про окремі форми і випадки взаємодії суб'єктів протидії організованій злочинності з населення, а про активну участь населення у такій протидії, створенні умов для такої участі. Потрібно створити такі умови, за яких населення б могло не просто спостерігати за результатами протидії організованій злочинності і реагувати на окремі пропозиції суб'єктів протидії щодо взаємодії, а вносити свої пропозиції як до прийняття нормативно-правових актів із протидії організованій злочинності, так і організації діяльності і здійснення контролю за діяльністю суб'єктів протидії, брати участь в окремих заходах протидії і відчувати свою причетність до результатів такої діяльності. У суспільстві необхідно створювати атмосферу загальносуспільного супротиву організованій злочинності. І сьогоднішні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, політичній,

економічній, правоохоронній і культурній сферах сприяють формуванню нових взаємовідносин між населенням і правоохоронною системою, органами державної влади, місцевим самоврядуванням. Тому одним з основних завдань суб'єктів протидії організованій злочинності на сучасному етапі є створення, перш за все, умов для участі населення у такій важливій загальносуспільній справі, як протидія організованій злочинності.

Водночас необхідно зазначити, що ефективна участь населення у протидії організованій злочинності може відбуватися лише за умови взаємної високої довіри сторін, чого сьогодні в Україні, поки що, на жаль, не спостерігається на такому рівні, як в інших країнах Європейського Союзу. Наприклад, рівень довіри до поліції у Фінляндії – 88 %, Данії – 86 %, Австрії – 76 %, Німеччині – 75% [11], в Україні – 30,4% [12].

Для протидії організованій злочинності важливим є надходження інформації про осіб, які є чи можуть бути членами організованих злочинних формувань, а також про вчинені ними злочини. Але думки респондентів про те, чи варто звертатись до поліції із повідомленням про злочин, розділились таким чином: завжди звернуться в поліцію – 33,4% опитаних, звернуться в більшості випадків – 23,6%, залежно від ситуації – 28,8%, а 1,6% – не звертатимуться за жодних обставин. Значна кількість опитаних потерпілих (40,2%) не зверталась до поліції із заявами про злочин, жертвою якого вони стали [12], що свідчить про низький рівень довіри правоохоронній системі.

Стосовно нашого дослідження важливо розглянути форми участі окремих представників населення у протидії організованій злочинності. Перш за все, йдеться про те, що в ряді випадків окремих пенсіонерів, колишніх працівників спеціальних підрозділів із боротьби з організованою злочинністю, інших досвідчених працівників, науковців, які займаються дослідженням питань із протидії організованій злочинності, доцільно запрошувати до участі в цій діяльності як радників. Це надасть можливість керівникам суб'єктів протидії організованій злочинності більш

ретельно вивчати і розглядати причини і умови існування організованої злочинності, процеси, які відбуваються в організованих злочинних формуваннях, обґрунтувати і запроваджувати більш досконалу систему і структуру суб'єктів протидії організованій злочинності, форми і методи їхньої діяльності та ін.

Управлінське консультування практикувалося в окремих галузях (перш за все – сфера економіки) ще в далекі радянські часи (1970–1980 рр.). А потім особлива увага в умовах переходу до розвитку ринкової інфраструктури зверталась на управлінську інфраструктуру, яка створює необхідні умови для якісного і ефективного функціонування різних сфер. І сьогодні об'єкти управлінської інфраструктури повинні розвиватися швидше за інші, щоб активно і ефективно впливати на формування будь-якої системи, в тому числі й тої, що є предметом нашого дослідження. Консультанти з управління – це фахівці, найчастіше вчені, що займаються питаннями управління в даній галузі, знавці передового досвіду, здатні практично вирішити складні управлінські завдання. Керівник, іноді уявляючи, що йому потрібно започаткувати, не має часу і сил запровадити в життя наявні ідеї. У таких випадках постає потреба в допомозі консультанта з управління, який на основі аналізу відповідних проблем і власного досвіду побачить ситуацію глибше і допоможе йому вжити необхідних заходів [13, с. 15]. Сьогодні уже діють консалтингові фірми, які надають консультації з управління у сфері економіки, фінансів та інших напрямів бізнесу, але у правоохоронній сфері, на жаль, це не застосовується.

Наступним ефективним напрямом участі населення у протидії організованій злочинності може бути залучення для консультування представників відомчих наукових установ та окремих кафедр навчальних закладів. Таке консультування не використовується в Україні взагалі, хоча, на нашу думку, є перспективною формою участі населення у протидії організованій злочинності. Адже дослідження таких працівників завжди мають певну наукову новизну і базуються на ретель-

ному вивченні стану того чи іншого явища, дослідженні окремих актуальних питань із використанням загальних та спеціальних методів пізнання й обґрунтуванні пропозицій і рекомендацій, вивченні та узагальненні зарубіжного досвіду із цих питань та багато чому іншому, що має позитивне значення для практики протидії організованій злочинності. Але, на жаль, працівники суб'єктів протидії організованій злочинності, як правило, до таких наукових напрацювань не звертаються.

Необхідність участі населення у протидії організованій злочинності визначається також рядом факторів: 1) для виявлення окремих організованих злочинних формувань необхідні спеціальні знання (наприклад, у сфері економіки, фінансів, виробництва, технологічних процесах та ін.), які відсутні у працівників, що здійснюють протидію організованій злочинності; 2) необхідність участі і підтвердження достовірності результатів проведення окремих слідчих (розшукових) заходів (поняті, свідки, спеціалісти і т. п.); 3) наявність і необхідність отримання від громадян інформації про організовані злочинні формування.

Здійснюючи заходи із забезпечення участі громадян у протидії організованій злочинності, варто пам'ятати, що: 1) люди в основному негативно ставляться до організованої злочинності, але таке загальне ставлення не завжди збігається з бажанням викрити конкретного злочинця; 2) громадяни у своїй більшості доброзичливо ставляться до роботи правоохоронних органів, але це не означає, що в будь-якому випадку вони їм готові допомогти. Зокрема, на запитання «Чи погодились би Ви особисто надати необхідну допомогу правоохоронним органам, які ведуть боротьбу з організованими злочинними угрупованнями, в разі виникнення потреби в цьому?» респонденти відповіли: погодився б, але тільки за умови гарантій цілковитої безпеки мені та моїм близьким – 36,8%; не погодився б ні за яких умов, оскільки вважаю боротьбу з організованими злочинними угрупованнями справою виключно правоохоронців, їхнім безпосереднім професійним обов'язком – 24,9%; безперечно, погодився б – 19%; важко відповісти – 19,3% [14, с. 290].

На наш погляд, такий стан можна покращити шляхом позитивного впливу на свідомість громадян із метою розбудити в них бажання допомагати органам правопорядку у протидії організованій злочинності. Для цього потрібно постійно здійснювати правову пропаганду серед населення і підвищуючи правосвідомість громадян. В Україні, на жаль, із цим є проблема. На державному (відомчому) рівнях цим питанням не приділяється необхідна увага, про що свідчать результати вище наведеного опитування. На запитання «З яких джерел Ви переважно отримуєте інформацію про діяльність організованих злочинних угруповань» респонденти відповіли: з випусків новин, які транслюються по телебаченню або по радіо – 74,1%; з рубрик кримінальної хроніки в газетах та журналах – 44%; з документальних теле- та радіопередач відповідної тематики – 38,5%; від знайомих, родичів, друзів, колег по роботі, сусідів – 33,9%; з художніх фільмів (бойовики, детективи, трилери тощо) – 18,2%; від випадкових співрозмовників у транспорті, на вулиці, в магазині – 15,3%; із власного досвіду – 11,7%; з творів художньої літератури – 7,9%; зі спеціалізованих наукових та популярних видань відповідної тематики – 7%; з Інтернету – 4%; інше – 1,7% (сума перевищує 100%, оскільки респонденти мали можливість позначити кілька варіантів відповіді). Крім того, 39,7% респондентів вважають, що ЗМІ займаються озокамилуванням, вихваляючи успіхи правоохоронців у боротьбі з організованою злочинністю; 13,7 % думають, що ЗМІ занадто романтизують злочинців, роблять із них героїв сучасності, навіюють думку про їх всемогутність і безнадійність боротьби з ними; тільки 13,3% вважають, що ЗМІ висвітлюють боротьбу правоохоронців з організованою злочинністю цілком правдиво та неупереджено; 38,8 % респондентів вважають, що ЗМІ приділяють висвітленню цієї теми занадто мало уваги і кількість відповідних передач необхідно збільшити; 21,5% вважають, що ЗМІ висвітленню цієї теми приділяють достатньо уваги [14, с. 290–291].

Правову пропаганду слід розуміти як надання суб'єктами протидії організова-

ній злочинності інформації населенню про стан, форми, способи вчинення злочинів, суспільну небезпеку та наслідки від організованої злочинності, способи виявлення таких угруповань та іншу необхідну інформацію, яка б дала можливість громадянам оцінити суспільну небезпеку організованої злочинності з метою формування у них готовності до участі в протидії їй.

Важливим фактором є не тільки доведення інформації до населення, але й організація отримання інформації від населення, тобто налаштування зворотного зв'язку. Але зробити це непросто. По-перше, як ми бачимо з наведених вище даних, далеко не всі готові надавати інформацію про організовані злочинні формування. По-друге, для тих, хто готовий надати таку інформацію, переживає про те, що відсутні гарантії конфіденційності її надання і використання. По-третє, якщо для доведення інформації до населення є багато різних можливостей (ЗМІ, телебачення, Інтернет, різні зібрання населення, звіти перед населенням тощо), то для зворотного зв'язку його межі значно зменшені. Безпосереднього, а тим більш відкритого контакту з органами правопорядку носії інформації уникають. Це відбувається з різних причин. Тому сьогодні для отримання інформації від громадян суб'єктам протидії організованої злочинності необхідно наблизитися до населення. Зробити це можна за допомогою проведення певних змін у системі отримання інформації. Така система повинна бути постійно чинною, розгалуженою і забезпеченою від несанкціонованого зняття інформації.

Сьогодні вбачається за доцільне використання різних новітніх Інтернет-технологій, за допомогою яких можна не тільки отримувати інформацію, але й вести діалог, уточнювати інформацію, просити джерело інформації про надання додаткової інформації та ін.

Ми підтримуємо думку окремих науковців, працівників практичних органів, підрозділів із протидії організованої злочинності, практику окремих держав, зокрема Німеччини та окремих інших держав, що для покращення надходження достовірної, конкретної, «цінної» інформації від

населення про організовані злочинні формування та вчинені ними злочини необхідно на законодавчому рівні вирішити питання про порядок купівлі інформації. Вирішення цього питання активізує участь населення у протидії організованій злочинності і покращить стан протидії їй. В Україні необхідно створити інститут добросовісного інформаторства за прикладом США. У цій країні за надання інформації про вчинення певною особою корупційного злочину можна одержати від ФБР винагороду до 25 тис. дол. США. Подібна практика існує в Республіці Казахстан, де за надання подібних відомостей можна одержати від Агентства запобігання економічній і корупційній злочинності грошове заохочення, еквівалентне 550 дол. США. В Україні ж інститут добросовісного інформаторства на законодавчому рівні закріплений лише у Законі України «Про запобігання корупції», де передбачена діяльність викривачів корупціонерів [15, с. 213; 16; 17].

З метою розширення участі населення у протидії організованій злочинності потребують практичної реалізації положення постанови Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 03.11.2010 р. № 996 [18], у якій йдеться про створення й організацію діяльності громадських, наукових, консультативних рад та інших дорадчих структур у роботі центральних органів державної влади й органів місцевого самоврядування. Такі ради мають брати постійну участь в засіданнях колегій правоохоронних органів, контролювати їх діяльність, особливо щодо законності й цільового характеру витрачання бюджетних коштів, сприяти більш широкому залученню громадських об'єднань й окремих громадян до сфери запобігання злочинності, в тому числі й організованої.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи викладене, можна сказати, що аналіз практики участі населення у протидії організованій злочинності свідчить про існування декількох невирішених проблем, а саме: а) поки що, на жаль, відсутні комплексні і ґрунтовні дослідження з питань активізації населення щодо уча-

сті у протидії організованій злочинності. Ця проблема потребує окремого комплексного дослідження і нормативно-правового регулювання; б) відсутні програми і плани правової пропаганди серед населення; в) на нормативно-правовому рівні не визначено допустимі форми участі населення у протидії організованій злочинності, особливо щодо залучення окремих громадян до консультативної діяльності для суб'єктів протидії організованій злочинності та ін.

Список використаної літератури:

1. Грохольський В.Л. Державне регулювання боротьби з корупцією та організованою злочинністю. *Коррупция: региональные и отраслевые тенденции: сб. науч. статей* / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. Библиотека журнала «Юридический весник». Одеса : Фенікс, 2003. С. 66–70.
2. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993 р. № 3341-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 358 (зі змінами).
3. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303 (зі змінами).
4. Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / відп. ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондратьєв, Є.М. Моїсеєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. Київ: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре»». 2006. Т. 3 : Поліцейський менеджмент: історія та сучасність. 1188 с.
5. Джафарова О.В. Правові основи партнерства міліції і населення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2003. 19 с.
6. Фесюнін В.М. Організаційно-правові засади взаємодії Державної податкової служби з населенням : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2007. 21 с.
7. Теория управления: социологическо-технологический подход. Энциклопедический словарь / под ред. Иванова В.Н., Патрушева В.И. ; Акад. наук социол. технологий и местного самоуправления. 3-е изд., перераб. и доп. Москва : Муниципальный мир, 2004. 672 с.
8. Гаврилук Т.Д. До питання розмежування понять «взаємодія», «співробітництво» та «партнерство» у сфері відносин мілі-

- ції з населенням. *Вісник Академії управління МВС*. 2009. № 2. С. 143–151.
9. Ганич Д.І., Олійник І.С. Російсько-український, українсько-російський словник. 8-е вид. Київ : «А.С.К.». 2002. 560 с.
10. Українсько-російський словник: у 6 т. / гол. ред. М.І. Кириченко. Київ : Вид-во Академії Наук УРСР. 1962. Т. 5: Р-С. 592 с.
11. Бова А.А. Рівень довіри до поліції (міліції): крос-національні зіставлення. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією*, 2006. № 13. URL : <http://mndc.naiu.kiev.ua/Gurnal/>.
12. Оцінка діяльності Національної поліції України за допомогою опитування громадської думки (резюме національного звіту). URL : <http://khrpg.org/index.php?id=1550061985> (дата звернення: 04.08.2019 р.).
13. Юксеров Р.К., Хабакук М.Я., Лейманн Я.А. Управленческое консультирование: теория и практика. Москва : Экономика, 1988. 240 с.
14. Психологічні особливості організованих злочинних об'єднань (використання психологічних знань у протидії організованій злочинності) : наук.-практ. посібник / за ред. Я.Ю. Кондратьєва, С.Д. Максименка, Б.В. Романюка. Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 2002. 436 с.
15. Колодяжний М.Г. Сучасний зарубіжний досвід громадського впливу на злочинність : монографія / за ред. В.В. Голіни. Харків : Право, 2017. 252 с.
16. Артеменко І.А. Державна політика протидії організованій злочинності та корупції в Україні. URL : <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=8908> (дата звернення: 22.01.2020 р.).
17. Правила поощрения за оказание содействия в борьбе с коррупцией: постановление Правительства Республики Казахстан от 23.08.2012 г. № 1077. URL : http://finpol.gov.kz/rus/soobshi_o_korrupcii/pravila_rooxhreniya (дата звернення: 22.01.2020 р.).
18. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-2010/p/page> (дата звернення: 22.01.2020 р.).

Dotsenko O. Ensuring the participation of the population in combating organized crime in Ukraine

The article considers separate questions of maintenance of participation of the population in counteraction to organized crime.

It is determined that the state's efforts to combat organized crime can be successful only when interacting with all institutions of civil society and the population.

It is noted that the participation of the population in combating organized crime can be carried out in explicit and implicit forms, and attention is paid to the consideration of public forms of public participation in combating organized crime.

It is proved that effective participation of the population in combating organized crime can occur only with mutual high trust of the parties, which in Ukraine, unfortunately, is not observed at the same level as in other European Union countries. The level of public confidence in the police in some European countries and Ukraine is given.

Such form of participation of the population in counteraction to organized crime as administrative consulting is considered.

Determines the role of legal propaganda in combating organized crime: providing information to the public about the state, forms, methods of committing crimes, public danger and consequences of organized crime, ways to identify such groups and other necessary information to enable citizens to assess the social danger of organized crime, in order to form their readiness to participate in counteracting it.

Determines the need to establish a system for obtaining information from citizens to combat crime.

Emphasis is placed on the need to recognize at the legislative level information about organized crime as a commodity, in order to purchase it from citizens.

In order to expand the participation of the population in combating organized crime, it is proposed to implement the resolution of the Cabinet of Ministers "On ensuring public participation in the formation and implementation of public policy" from 03.11.2010 № 996, which deals with the creation and organization of public, scientific, advisory councils and other advisory structures in the work of central state authorities and local self-government bodies.

Key words: trust, legal propaganda, management consulting.